

Sygn. akt V CSK 89/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku H. K.
przy uczestnictwie R. S., U. S., Skarbu Państwa - Starosty Powiatu Lublinieckiego i
Gminy Ciasna
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 sierpnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie
z dnia 15 lipca 2014 r., sygn. akt VI Ca 428/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestników Gminy Ciasna, U. S. i R. S. o
zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca H. K. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 15 lipca 2014 r., oddalającego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 26 lutego 2014 r., którym oddalono jego wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej polegającej na prawie przechodu i przejazdu przez działki nr ew. [...]21, [...]114 i [X]114, wskazując że w tym zakresie stanowiła ona część ogólnodostępnej drogi.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że zachodzi potrzeba wykładni art. 352 § 1 k.c., uzasadniona rozbieżnościami zachodzącymi w orzecznictwie odnośnie do możliwości uznania za posiadacza samoistnego drogi osoby, która z niej korzysta w przeświadczeniu, że jest to droga publiczna.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na przyczynę istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa – mimo wystąpienia takiej potrzeby – nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze wyjaśnienia, na czym one polegają i przytoczenia adekwatnych orzeczeń (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.).

Skarżący ograniczył się do wskazania w skardze jednego orzeczenia Sądu Najwyższego (z dnia 30 listopada 1977 r., IV CR 495/77) i jednego orzeczenia Sądu Okręgowego w Białymstoku (z dnia 18 listopada 2010 r., II Ca 771/10), co uznać należy za niewystarczające uzasadnienie wskazanej przyczyny. Zauważyć bowiem należy, że w istocie problem dotyczy pojęcia i zakresu wykonywania posiadania samoistnego, któremu poświęcona jest znaczna liczba judykatów, nie

potwierdzających istnienia rozbieżności orzecznictwa ani potrzeby jego zmiany. Zgodne jest stanowisko orzecznictwa co do możliwości kwalifikacji posiadania obejmującego przejście lub przejazd przez grunt uważany mylnie za drogę publiczną. Podkreśla się, że co do zasady, zgodnie z art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. przedmiotem zasiedzenia służebności może być każda nieruchomości bez względu na jej rodzaj i osobę właściciela, wyjątek dotyczy jedynie dróg publicznych, a posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Zgodnie z art. 352 k.c., kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności, a do posiadania służebności przepisy o posiadaniu rzeczy stosuje się tylko odpowiednio. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne. W takich sprawach, przy ocenie korzystania z trwałego i widocznego urządzenia i jego kwalifikacji prawnej, z uwagi na odpowiedniość stosowania przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie szczególne znaczenie mają okoliczności faktyczne. Każdorazowo zatem należy badać indywidualne okoliczności sprawy i brak podstaw do uogólnień jako takich (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2015 r., III CSK 196/14, nie publ., z dnia 7 maja 2014 r., II CSK 491/13, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

W braku podstaw do odstąpienia od zasady ponoszenia przez uczestników kosztów związanych z ich udziałem w sprawie, obowiązującej w postępowaniu nieprocesowym, wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego został oddalony (art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.).